

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY**

**SAYI : 25/5/2012
EP/ 2/2012**

TARİH : 10 Aralık, 2012

:

:

: **HAZIRLAYAN:**

:

:

:

: **Dr. Feray Türker YÜKSEKBAŞ**

: **-Kıdemli Denetçi-**

: **Elif PEKRİ- Denetçi-**

:

:

: **RAPORUN KONUSU:**

:

: **Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nün**

: **2011 Mali Yılında Kestiği**

: **İdari Para Cezalarının Tahsiline İlişkin**

: **Araştırma Raporu.**

:

:

:

:

:

:

:

:

: **Rapor:15 Sayfa**

İÇİNDEKİLER

	(Sayfa)
1. SUNUŞ	1
2. DENETİMDE KULLANILAN KAYNAKLAR	1
3. BULGULAR	1
3.1. Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nce Kesilen İdari Para Cezası Bildirimlerinin Tahsilat Ve Yatırımları	1
3.2. 63/2006 Sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Yasası'nın 24. Maddesine Aykırı Uygulamalar	2
3.2.1. Çalışma Dairesi Müdürü Sn.Yusuf Önderol'un Talimatı İle Yapılan İndirimler	5
3.2.2. Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nce Yapılan İndirimler	6
3.2.3. Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Özel Kalem Müdürü Sn. Aytaç Çaluda'nın Talimatı İle Yapılan İndirimler	7
3.2.4. Çalışma Dairesi Müdürlüğü Lefkoşa Bölge Amirliği'nce Yasa Hilafına Yapılan Eksik Tahsilatlar	7
3.2.5. Çalışma Dairesi Müdürlüğü Gazimağusa Bölge Amirliği'nce Yasa Hilafına Yapılan Eksik Tahsilatlar	9
3.2.6. Çalışma Dairesi Müdürlüğü Girne Bölge Amirliği'nce Yasa Hilafına Yapılan Eksik Tahsilatlar	10
3.2.7. Çalışma Dairesi Müdürlüğü Güzelyurt Bölge Amirliği'nce Yasa Hilafına Yapılan Eksik Tahsilatlar	11
3.3. Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nün Denetim Bulgularına Cevabı Ve Cevaba İlişkin Değerlendirmeler	11
4. DİĞER HUSUSLAR	12
4.1. İdari Para Cezası Bildirim Forumlarının Üzerinde Eksik Bırakılan Bilgiler	12
4.2. Çalışma İzni Belgesinin İbrazi Sonucunda İptal Edilen İdari Para Cezası Bildirim Forumları	12
4.3. Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nde Makbuz Kayıt Sistemi	13
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	13

1. SUNUŞ

Sayıştay Başkanlığı'nca tarafımıza tevdi edilen, Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nce 2011 Mali Yılında kesilen 'İdari Para Cezalarının Tahsiline İlişkin' denetim gerçekleştirilmiş ve denetime ilişkin rapor tamamlanmıştır.

2. DENETİMDE KULLANILAN KAYNAKLAR

Denetimde kaynak olarak;

- 63/2006 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Yasası,
- 35/2008 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası,
- 63/2006 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Yasası'nın 23. maddesi uyarınca çıkarılan Yabancıların Çalışma İzinleri Tüzüğü,
- Bakanlar Kurulu'nun 19.01.2011 tarih ve K-101-2011 no'lu kararı kullanılmıştır.

Bu bağlamda;

Çalışma Dairesi Müdürlüğü Lefkoşa, Girne, Gazimağusa ve Güzelyurt Bölge Amirlikleri'nde 2011 Mali Yılı'nda kesilen İdari Para Cezaları Bildirim Forumları, cezaların tahsiline ilişkin tahsilatlar ve yatırımlar incelenmiştir.

3. BULGULAR

3.1. Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nce Kesilen İdari Para Cezası Bildirimlerinin Tahsilat ve Yatırımları:

Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nce kesilen ve tahsil edilen idari para cezaları 2-5-1-90 (Diğer Cezalar) Gelir Kalemine yatırılmaktadır. 2011 Mali yılında toplam 541,912.00 TL tutarında tahsilat gerçekleştirilmiş ve anılan gelir kalemine yatırılmıştır. Yapılan tahsilatlar analiz edildiğinde, bu tahsilatların bir kısmının 2009 ve 2010 yıllarında kesilen idari para cezalarına ilişkin olduğu, fakat mükelleflerin ödememesi üzerine Çalışma Dairesi'nce Mahkemeye intikal ettirilen davaların sonuçlanması ve mükelleflerin ödeme yükümlülüğünü yerine getirmesiyle gerçekleşen tahsilatlar olduğu görülmüştür.

**3.2. 63/2006 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Yasası'nın
24. Maddesine Aykırı Uygulamalar:**

Değiştirilmiş şekliyle **63/2006** sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Yasası'nın **24. maddesinin 1. fıkrası** ;

“ **24.(1)** Bu Yasa veya bu Yasa altında çıkarılan tüzük kurallarına aykırı davranan gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar. Böyle bir durumun tespit edilmesi halinde Bakanlıkça yetkilendirilmiş ve/veya görevlendirilmiş personel veya müfettişler tarafından, Yasa ve/veya tüzük kurallarına aykırı hususların düzeltilmesi için makul bir süre vererek, bu suçu işleyen işverenlere yazılı uyarıda bulunulur. Ancak, **bu süre on beş günü aşamaz.**”

Anılan yasanın **24(4) maddesi** ise,

“ **24.(4)** Cezanın tebliğ edildiği tarihten itibaren on beş gün içerisinde takdir edilen idari para cezasının, makbuz karşılığında, Bakanlığa veya onun yetkilendirdiği makama ödenmesi halinde konu suç kapatılmış olur. **On beş gün içerisinde ödenmeyen idari para cezaları bir kat fazlasıyla tahsil edilir. Cezanın tebliğ edildiği tarihten itibaren otuz gün içerisinde idari para cezasını ödemeyenler hakkında yargı işlemi başlatılır**” şeklindedir.

Denetimde, toplam **31 adet** idari para cezası bildirim formunda, **63/2006** sayılı yasanın **24. maddesine aykırı** işlem yapıldığı ve bu uygulamalardan dolayı **158,637.00 TL** tahsil edilmesi gerekirken **67,130.00 TL** tahsil edildiği ve anılan maddeye aykırı olarak **91,507.00 TL** eksik tahsilat yapıldığı saptanmıştır. Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiler **EK 1'de**, özeti ise **Tablo 1'de** verilmiştir.

Tablo 1

2011 YILINDA ÇALIŞMA DAİRESİNCE KESİLEN İDARİ PARA CEZALARI

Bölge	2011 Yılında Kesilen İdari Para Cezası Toplamı (TL)	2011 Yılında Kesilen İdari Para Cezası Sayısı	63/2006 Sayılı Yasaya Aykırı İşlem Gören İdari Para Cezası Toplamı (TL)	63/2006 Sayılı Yasaya Aykırı İşlem Gören İdari Para Cezası Sayısı	63/2006 Sayılı Yasaya Aykırı İşlem Gören İdari Para Cezalarında Tahsil Edilmesi Gereken Ceza Toplamı (TL)	63/2006 Sayılı Yasaya Aykırı Olarak Tahsil Edilen Toplam Miktar (TL)	63/2006 Sayılı Yasaya Aykırı Olarak Tahsil Edilen (TL)	Eksik Tahsil Edilenin Toplamdaki % Payı
Lefkoşa	238.897,00	110	39.767,00	17	73.034,00	29.682,00	43.352,00	18,0
Gazimağusa	132.599,00	57	20.800,00	4	41.600,00	19.500,00	22.100,00	16,7
Girne	314.770,00	129	15.907,00	7	31.381,00	12.874,00	18.507,00	5,9
Güzelyurt	85.611,00	22	6.311,00	3	12.622,00	5.074,00	7.548,00	8,8
TOPLAM	771.877,00	318	82.785,00	31	158.637,00	67.130,00	91.507,00	11,9

Tablo'dan da görüleceği üzere ;

2011 mali yılında Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nce **toplam 318** adet idari para cezası bildirim formu kesilmiş olup karşılığı **toplam 771,877.00** TL tutarındadır. Bunların bölgesel dağılımı şöyledir;

Lefkoşa Bölge Amirliği'nce 110 adet idari para cezası bildirim formu kesilmiş olup karşılığı 238,897.00 TL'dir.

Gazimağusa Bölge Amirliği'nce 57 adet idari para cezası bildirim formu kesilmiş olup karşılığı 132,599.00 TL'dir.

Girne Bölge Amirliği'nce 129 adet idari para cezası bildirim formu kesilmiş olup karşılığı 314,770.00 TL'dir.

Güzelyurt Bölge Amirliği'nce 22 adet idari para cezası bildirim formu kesilmiş olup karşılığı 85,611.00 TL'dir.

Denetimde Lefkoşa Bölge Amirliği'nce kesilen 17 adet, Gazimağusa Bölge Amirliği'nce kesilen 4 adet, Girne Bölge Amirliği'nce kesilen 7 adet, Güzelyurt Bölge Amirliği'nce kesilen 3 adet olmak üzere toplam **31 adet, 82,785.00 TL** tutarındaki idari para cezası bildirimine ait tahsilatlarda, **63/2006** sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Yasası'nın **24. maddesine aykırı uygulama** yapıldığı saptanmıştır. Kesilen konu idari para cezalarının anılan yasa maddesine göre toplam **158,637.00 TL** olarak tahsil edilmesi gerekirken, ilgili yasa maddesine aykırı olarak **67,130.00 TL** tutarında tahsilat yapıldığı böylece **91,507.00 TL tutarında eksik tahsilat** gerçekleştiği tespit edilmiştir. Eksik tahsilat toplamının 2011 yılında kesilen toplam idari para cezaları içindeki oranının **%11.9'a** denk geldiği görülmektedir.

Yasaya aykırı olarak eksik tahsil edilen **91,507.00 TL** tutarındaki idari para cezasının talimatı verenler ve uygulayanlar açısından dağılımı **Tablo 2'de** verilmektedir.

Tablo 2

	Lefkoşa Bölge Amirliği	Gazimağusa Bölge Amirliği	Girne Bölge Amirliği	Güzelyurt Bölge Amirliği	TOPLAM
Sn. Yusuf Önderol'un Bölge Amirlikleri'ne hitaben yazılı talimatlara atfen yapılan indirimler	17,856.00 TL	2,600.00 TL	6,374.00 TL	4,948.00 TL	31,778.00 TL
Sn. Yusuf Önderol'un idari para cezası bildirim formu ve itiraz dilekçesi üzerindeki yazılı talimatlarına atfen yapılan indirimler	17,822.00 TL	-	5,200.00 TL	-	23,022.00 TL
Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nce yapılan indirimler	*1,237.00 TL	*15,600.00 TL	-	-	16,837.00 TL
Ara Toplam	36,915.00 TL	18,200.00 TL	11,574.00 TL	4,948.00 TL	71,637.00 TL
Bölge Amirlikleri'nce yazılı talimat olmadan yapılan indirimler	3,837.00 TL	3,900.00 TL	-	2,600.00 TL	10,337.00 TL
Sn. Aytaç Çaluda'nın yazılı talimatına atfen yapılan indirimler	2,600.00 TL	-	6,933.00 TL	-	9,533.00 TL
TOPLAM	43,352.00 TL	22,100.00 TL	18,507.00 TL	7,548.00 TL	91,507.00 TL

*: Tahsilat Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nce yapılmıştır.

3.2.1. Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol'un Talimatı İle Yapılan İndirimler :

Bölge Amirlikleri'nde Çalışma Dairesi Müfettişleri'nce kesilen 49,978.00 TL tutarındaki 21 adet idari para cezası bildirim forumunun, 63/2006 sayılı yasanın 24. maddesi gereği 96,056.00 TL olarak tahsil edilmesi gerekirken, Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol'un yasa hilafına yazılı talimatıyla tahsilatın 41,256.00 TL tutarında gerçekleştiği, dolayısıyla toplam 54,800.00 TL (96,056.00TL-41,256.00TL) eksik tahsilatın olduğu saptanmıştır.

Bu saptamalar bağlamında, Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol 'a hitaben yazılan 17 Temmuz 2012 tarih ve SAY.0.00-B.9.10.000-12/584 sayılı yazıda özetle 63/2006 sayılı yasanın 24. maddesinde yer alan hükümlere aykırı uygulamaların nedenleri ve yasal dayanaklarının ne olduğu sorulmuştur (EK 2).

Sn. Yusuf Önderol'dan gelen 08.08.2012 tarih ve ÇLD.0.00-154/95-12/1836 sayılı cevap yazısında özetle aşağıdaki hususlar belirtilmiştir (EK 3).

- Daire'nin 33 personelle denetim görevini yürütmeye çalıştığı, kurumsal ve personel yetersizliği yaşadığı, idari para cezalarının ödenmemesi halinde mümkün olan en kısa zamanda konunun yargıya intikal ettirilmeye çalışıldığı fakat yargı sürecinin çok zaman aldığı ve yargı sonucu çıkan kararların birçok kez, idari para cezası bildirim formu üzerindeki ceza miktarına tekabül ettiği bazen de daha düşük meblağlar olduğu, bunun da ceza kesilen kişiyi suçta caydırıcılıktan çok tekröre teşvik ettiği,
- Müfettişlerin işyerlerine yaptıkları denetimlerde çok kısa sürede işçi ifadelerine dayanarak bir yargıya ulaştıkları ve cezaları kestikleri, bunun da kesilen para cezalarındaki hata payını artırdığını, bu süreç tekrar gözden geçirilinceye kadar yasadaki yasal süre olan 15 günün aşıldığı,
- İtiraz dilekçelerinin, haklı çıkan bir şahıstan işlemediği bir suç için ceza tahsili yapmayı engellemek için en kısa sürede yanıtladıktan sonra işleme konulduğu ve tahsilatın yapıldığı,
- İdari para cezalarına ilişkin yasal sürecin başlatılması halinde emsal dosyalarda olduğu gibi devletin hiçbir şey alamayacağı hatta caydırıcı bile olamayacağı işverenin 'hiç ödemeyeyim konunun mahkemeye intikali sonucunda daha düşük meblağlar öderim' gibi

düşünceye haiz olduğu ve bu sebeple Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nce değerlendirmeler yapılarak kesilen cezalarda indirim yoluna gidildiği,

belirtilmiştir.

Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol'dan gelen cevap yazısına bakıldığında talimatları doğrultusunda yapılan ayrıca talimatları olmadan yapılan indirimlerin yasal dayanağının mevcut olmadığı görülmektedir.

Dolayısı ile yazılı talimatlarına atfen eksik tahsil edilen toplam 54,800.00 TL'den Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol'un sorumlu tutulması gerektiği değerlendirilmektedir. Bu nedenle eksik tahsil edilen miktarların idari para cezası bildirim forumlarında adı geçen, gerçek veya tüzel kişilerden tahsil edilmesi, tahsil edilmemesi durumunda ise belirtilen miktarın Sn.Yusuf Önderol tarafından daire veznesine yatırılması gerektiği düşünülmektedir.

3.2.2. Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nce Yapılan İndirimler:

Çalışma Dairesi Müdürlüğü Gazimağusa ve Lefkoşa Bölge Amirliği Müfettişleri'nce kesilen **2 adet** toplam **16,837.00 TL** (15,600.00 TL+1,237.00TL) tutarındaki idari para cezası bildirim forumunun, 63/2006 sayılı yasanın 24. Maddesine göre **33,674.00 TL** olarak tahsil edilmesi gerekirken, Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nün kendi inisiyatifiyle toplam **16,837.00 TL** olarak tahsil edildiği ve bunların sonucunda yasa hilafına **16,837.00 TL** eksik tahsilat gerçekleştirildiği saptanmıştır.

Bu bağlamda yukarıda açıklaması yapılan ve tahsil edilmesi gerekirken Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nce eksik tahsil edilen toplam **16,837.00 TL'nin**, idari para cezası bildirim formu kesilen şahıs/kurumlardan tahsil edilmesi, edilememesi durumunda, kendi yazılı talimatıyla eksik tahsil edilen **54,800.00 TL** yanında **16,837.00 TL'den de** Çalışma Dairesi Müdürü Sn.Yusuf Önderol'un şahsen sorumlu tutulmasının gerektiği düşünülmektedir.

3.2.3. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Özel Kalem Müdürü Sn. Aytaç Çaluda'nın Talimatı İle Yapılan İndirimler :

Çalışma Dairesi Müdürlüğü Lefkoşa ve Girne Bölge Amirliği Müfettişleri'nce kesilen 3 adet toplam 3,033.00 TL tutarındaki idari para cezası bildirim forumunun, 63/2006 sayılı yasanın 24. maddesinde belirtilen yasal sürelelere dahil olması nedeniyle yine 3,033.00 TL olarak tahsil edilmesi gerekirken, Özel Kalem Müdürü Sn. Aytaç Çaluda'nın Çalışma Dairesi Müdürlüğü'ne hitaben yazdığı yasa hilafına yazılı talimatlarla tamamının iptal edilerek tahsilatının yapılmadığı, ayrıca 3,900.00 TL tutarındaki 1 adet idari para cezası bildirim forumunun da 63/2006 sayılı yasanın 24. maddesi gereği 7,800.00 TL olarak tahsil edilmesi gerekirken, 1,300.00 TL olarak tahsil edildiği ve bu işlem sonucunda da 6,500.00 TL (7,800.00 TL-1,300.00 TL) eksik tahsilat olduğu ve yukarıda açıklanan yasa hilafına işlemler sonucunda toplam 9,533.00 TL eksik tahsilat yapıldığı saptanmıştır.

Bu saptamalar bağlamında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Özel Kalem Müdürü Sn. Aytaç Çaluda'ya hitaben yazılan 17 Temmuz 2012 tarih ve SAY.0.00-B.9.10.000-12/589 sayılı yazıda özetle, 63/2006 sayılı yasanın 24. maddesi hilafına, Çalışma Dairesi Müdürlüğü'ne hitaben yazdığı yazılı talimatlarla idari para cezalarının iptali ve indirimi hususundaki yasal dayanak ve gerekçeleri sorulmuştur (EK 4). Raporun yazıldığı ana kadar Sn. Aytaç Çaluda'dan Başkanlığımıza herhangi bir cevap gelmemiştir.

Anılan işlemler sonucunda eksik tahsil edilen toplam 9,533.00 TL'nin, (6,500.00 TL + 3,033.00TL) idari para cezası bildirim formlarının kesildiği şahıs/kurumlardan tahsil edilmesi, edilememesi durumunda ise Özel Kalem Müdürü Sn. Aytaç Çaluda'nın yazılı talimatlarına atfen yapılması nedeniyle şahsen sorumlu tutulması gerektiği düşünülmektedir.

3.2.4. Çalışma Dairesi Müdürlüğü Lefkoşa Bölge Amirliği'nce Yasa Hilafına Yapılan Eksik Tahsilatlar:

Çalışma Dairesi Müdürlüğü Lefkoşa Bölge Amirliği Müfettişleri'nce kesilen 39,767.00 TL tutarındaki idari para cezası bildirim formlarının, 63/2006 sayılı yasanın 24. maddesi gereği 73,034.00 TL olarak tahsil edilmesi gerekirken, Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol'un yazılı talimatlarıyla, Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nün kendi inisiyatifiyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı özel kalem müdürü Sn. Aytaç Çaluda'nın yazılı talimatlarıyla ve Lefkoşa Bölge Amirliği'nin kendi inisiyatifiyle toplam 29,682.00 TL olarak tahsil edildiği ve bunların sonucunda yasa hilafına 43,352.00 TL eksik tahsilat gerçekleştirildiği saptanmıştır.

Eksik tahsil edilen bu miktarın 1.237.00 TL'lik kısmının Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nce işlem görmesi nedeniyle raporun 3.2.2 kısmında açıklandığı üzere Sn.Yusuf Önderol'un sorumluluğuna dahil edilmiş ve Tablo 2'de açıklanmıştır.

Yukarıda açıklanan toplam 43,352.00 TL tutarındaki eksik tahsilatın 3,837.00 TL kısmının Lefkoşa Bölge Amirliği'nin kendi inisiyatifiyle gerçekleştirildiği, Çalışma Dairesi Müdürü veya Bakanlık Özel Kalem Müdürü'nün talimatı olmadan konu yasanın 24. maddesine aykırı olarak **3,837.00 TL** eksik tahsilat yapıldığı saptanmıştır.

Bu saptamalar bağlamında, Lefkoşa Bölge Amiri Sn. Bülent Mullahasan'a hitaben yazılan 17 Temmuz 2012 tarih ve SAY.0.00-B.9.10.000-12/585 sayılı yazıda özetle, Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol'un 63/2006 sayılı yasanın 24. maddesi hilafına, Lefkoşa Şube Amirliği'ne hitaben yazdığı idari para cezalarına ilişkin talimatları içeren yazılardan bilgi ve /veya yazılan konulara ilişkin herhangi bir yazılı cevabın olup olmadığı ile yasa hilafına eksik tahsilatlara ilişkin yasal dayanak ve gerekçeleri sorulmuştur (EK 5).

Lefkoşa Bölge Amiri Sn. Bülent Mullahasan'ın 30.07.2012 tarih ve ÇLD.1.01.61/200-2-12/293 sayılı cevap yazısında ise özetle aşağıdaki hususlar yer almaktadır (EK 6).

-İşverenlerin, Daire Müfettişleri tarafından kesilen idari para cezalarına yazılı itirazlarını Çalışma Dairesi Müdürlüğü'ne hitaben yaptıkları, Müdürlük'çe yapılan değerlendirmelerin Amirliğe yazılı olarak bildirildiği, Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol'un Lefkoşa Bölge Amirliği'ne muhatap konu yazıların bilgisi dahilinde olduğu, Müdür'ün takdiri ve yazılı talimatı doğrultusunda Lefkoşa Bölge Amirliği'nce tahsilatın yapıldığı belirtilmiştir.

Gelen cevap yazısına bakıldığında yapılan indirimlerin yasal dayanağının mevcut olmadığı görülmektedir.

Bu bağlamda yukarıda açıklaması yapılan ve tahsil edilmesi gerekirken tahsil edilmeyen toplam **43,352.00 TL'nin** idari para cezası bildirim formu kesilen şahıs/kurumlardan tahsil edilmesi, edilememesi durumunda **36,915.00 TL'den** Çalışma Dairesi Müdürü Sn.Yusuf Önderol'un, **2,600.00 TL'den** Özel Kalem Müdürü Sn. Aytaç Çaluda'nın, **3,837.00 TL'den** ise Lefkoşa Bölge Amiri Sn. Bülent Mullahasan'ın sorumlu tutulması gerektiği değerlendirilmektedir.

3.2.5. Çalışma Dairesi Müdürlüğü Gazimağusa Bölge Amirliği'nce Yasa Hilafına Yapılan Eksik Tahsilatlar:

Çalışma Dairesi Müdürlüğü Gazimağusa Bölge Amirliği Müfettişleri'nce kesilen toplam **20,800.00 TL** tutarındaki idari para cezası bildirim forumunun, 63/2006 sayılı yasanın 24. maddesi gereği toplam **41,600.00 TL** olarak tahsil edilmesi gerekirken, Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol'un yazılı talimatlarıyla, Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nün kendi inisiyatifiyle ve Gazimağusa Bölge Amirliği'nin kendi inisiyatifiyle toplam **19,500.00 TL** olarak tahsil edildiği ve bunların sonucunda yasa hilafına toplam **22,100.00 TL** eksik tahsilat gerçekleştirildiği saptanmıştır.

Eksik tahsil edilen 22,100.00TL'nin 15.600.00 TL'lik kısmının, Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nce işlem görmesi nedeniyle raporun 3.2.2 kısmında açıklandığı üzere, Sn.Yusuf Önderol'un sorumluluğuna dahil edilmiştir. Bu açıklamalar raporda Tablo 2'de görülmektedir.

Yukarıda açıklanan toplam 22,100.00 TL tutarındaki eksik tahsilatın **3,900.00 TL** kısmının Gazimağusa Bölge Amirliği'nin kendi inisiyatifiyle gerçekleştirildiği, Çalışma Dairesi Müdürü veya Bakanlık Özel Kalem Müdürü'nün talimatı olmadan konu yasanın 24. maddesine aykırı olarak **3.900.00 TL** eksik tahsilat yapıldığı saptanmıştır.

Bu saptamalar bağlamında, Gazimağusa Bölge Amiri Sn. Hasan Daniş'e hitaben yazılan 18 Temmuz 2012 tarih ve SAY.0.00-B.9.10.000-12/587 sayılı yazıda özetle, Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol'un 63/2006 sayılı yasanın 24. maddesi hilafına, Gazimağusa Bölge Amirliği'ne hitaben yazdığı idari para cezalarına ilişkin talimatları içeren yazılardan bilgi ve /veya yazılan konulara ilişkin herhangi bir yazılı cevabın olup olmadığı ile yasa hilafına eksik tahsilatlara ilişkin yasal dayanak ve gerekçeleri sorulmuştur (**EK 7**).

Gazimağusa Bölge Amiri Sn. Hasan Daniş'in 23.11.2012 tarih ve ÇLD.2.00./3/3/12/2062 sayılı cevap yazısında ise özetle aşağıdaki hususlar yer almaktadır (**EK 8**).

- Yasal ve haklı nedenler dışında kesinlikle idari para cezasının iptali ve tek katı işlemlerin yapılmadığı,
- Müdürlüğün yazılı talimatı ile yapılan tahsilatta ise yasa tüzük ve yönetmelik kurallarına aykırı bir hususun görülmediği için talimatı uyguladığı belirtilmiştir.

Gelen cevap yazısına bakıldığında yapılan indirimlerin yasal dayanağının mevcut olmadığı görülmektedir.

Yukarıda açıklaması yapılan ve tahsil edilmesi gerekirken tahsil edilmeyen toplam **22,100.00 TL'nin**, idari para cezası kesilen ilgili şahıs/kurumlardan tahsil edilmesi, edilememesi durumunda, **18,200.00 TL'lik** kısmından Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol'un **3,900.00 TL'den** ise Gazimağusa Bölge Amiri Sn. Hasan Daniş'in sorumlu tutulması gerektiği değerlendirilmektedir.

3.2.6. Çalışma Dairesi Müdürlüğü Girne Bölge Amirliği'nce Yasa Hilafına Yapılan Eksik Tahsilatlar:

Çalışma Dairesi Müdürlüğü Girne Bölge Amirliği Müfettişleri'nce kesilen **15,907.00 TL** tutarındaki idari para cezası bildirim forumunun, 63/2006 sayılı yasanın 24. maddesi gereği **31,381.00 TL** olarak tahsil edilmesi gerekirken, Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı özel kalem müdürü Sn. Aytaç Çaluda'nın yazılı talimatlarıyla yasa hilafına **12,874.00 TL** olarak tahsil edildiği ve bunların sonucunda toplam **18,507.00 TL** eksik tahsilat gerçekleştirildiği saptanmıştır.

Bu saptamalar bağlamında Girne Bölge Amiri Sn. İsmail Bayhanlı'ya hitaben yazılan 18 Temmuz 2012 tarih ve SAY.0.00-B.9.10.000-12/586 sayılı yazıda özetle, Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol'un 63/2006 sayılı yasanın 24. maddesi hilafına, Girne Bölge Amirliği'ne hitaben yazdığı idari para cezalarına ilişkin talimatları içeren yazılardan bilgi ve /veya yazılan konulara ilişkin herhangi bir yazılı cevabın olup olmadığı ile yasa hilafına eksik tahsilatlara ilişkin yasal dayanak ve gerekçeleri sorulmuştur (EK 9).

Girne Bölge Amiri Sn. İsmail Bayhanlı'nın konuya cevaben yazdığı 28 Eylül 2012 tarih ve ÇLD.3.00.1/195 sayılı yazısında özetle anayasa, yasa, tüzük ve yönetmelik kurallarına aykırı bir husus görmediğinden Müdürlüğün yazılı talimatlarını uygulamada herhangi bir sakınca görmediği belirtilmiştir (EK 10).

Gelen cevap yazısına bakıldığında yapılan indirimlerin yasal dayanağının mevcut olmadığı görülmektedir.

Yukarıda açıklaması yapılan ve tahsil edilmesi gerekirken yasa hilafına tahsil edilmeyen toplam **18,507.00 TL'nin**, idari para cezası bildirim formunun kesildiği ilgili şahıs/kurumlardan tahsil edilmesi, edilememesi durumunda, **11,574.00 TL'den** Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol'un, **6,933.00 TL'den** Özel Kalem Müdürü Sn. Aytaç Çaluda'nın, sorumlu tutulması gerektiği değerlendirilmektedir.

3.2.7. Çalışma Dairesi Müdürlüğü Güzelyurt Bölge Amirliği'nce Yasa Hilafına Yapılan Eksik Tahsilatlar:

Çalışma Dairesi Müdürlüğü Güzelyurt Bölge Amirliği Müfettişleri'nce kesilen toplam **6,311.00 TL** tutarındaki idari para cezası bildirim forumunun, 63/2006 sayılı yasanın 24. maddesi gereği toplam **12,622.00 TL** olarak tahsil edilmesi gerekirken, Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol'un yasa hilafına yazılı talimatlarıyla ve Güzelyurt Bölge Amirliği'nin kendi inisiyatifiyle toplam **5,074.00 TL** olarak tahsil edildiği ve bunun sonucunda yasa hilafına **7,548.00 TL** eksik tahsilat yapıldığı saptanmıştır.

Yukarıda açıklanan toplam 7,548.00 TL tutarındaki yasa hilafına eksik tahsilatın 2,600.00 TL kısmının Güzelyurt Bölge Amirliği'nin kendi inisiyatifiyle gerçekleştirdiği, Çalışma Dairesi Müdürü veya Bakanlık Özel Kalem Müdürü'nün talimatı olmadan konu yasanın 24. maddesine aykırı olarak **2,600.00 TL** eksik tahsilat yapıldığı saptanmıştır.

Bu saptamalar bağlamında Güzelyurt Bölge Amiri Sn. Ekrem Nizamoğlu'na hitaben yazılan 18 Temmuz 2012 tarih ve SAY.0.00-B.9.10.000-12/588 sayılı yazıda özetle, Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol'un 63/2006 sayılı yasanın 24. maddesi hilafına, Güzelyurt Bölge Amirliği'ne hitaben yazdığı idari para cezalarına ilişkin talimatları içeren yazılardan bilgi ve /veya yazılan konulara ilişkin herhangi bir yazılı cevabın olup olmadığı ile yasa hilafına eksik tahsilatlara ilişkin yasal dayanak ve gerekçeleri sorularak bilgi talep edilmiştir (**EK 11**). Raporun yazıldığı ana kadar Sn. Ekrem Nizamoğlu'ndan Başkanlığımıza herhangi bir cevap gelmemiştir.

Bu bağlamda, yukarıda açıklaması yapılan ve tahsil edilmesi gerekirken tahsil edilmeyen toplam **7,548.00 TL'nin**, idari para cezası bildirim formunun kesildiği ilgili şahıs/kurumlardan tahsil edilmesi, edilememesi durumunda, **4,948.00 TL'lik** kısmından Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol'un, **2,600.00 TL'den** ise Güzelyurt Bölge Amiri Sn. Ekrem Nizamoğlu'nun sorumlu tutulması gerektiği değerlendirilmektedir.

3.2. Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nün Denetim Bulgularına Cevabı Ve Cevaba İlişkin değerlendirmemiz:

Sayıştay Başkanlığı, değiştirilmiş şekliyle 18/1978 Sayılı Sayıştay Yasası'nın 27. maddesi gereği raporda yer alan denetim bulgularını 'Taslak Rapor' olarak 13 Kasım 2012 tarih ve SAY.0.00.B.9.10.105-12/779 sayılı yazısı (**EK 12**) ekinde Çalışma Dairesi Müdürlüğü'ne iletmiş ve Müdürlük,

cevaben 28 Kasım 2012 tarih ve ÇLD.0.00-154/95-12/2718 sayılı yazısını (EK 13) tarafımıza sunmuştur. Cevap yazısında özetle;

- Yapılan uygulamalardan en küçük bir maddi ve manevi çıkar sağlanmadığı,
- Yasada itiraz halinde izlenecek prosedür olmamasına rağmen uygulamalarda itiraz dilekçesinin tebliğ tarihinin ne olacağına önemli etkisinin olabileceği,
- Daha önceki dönemlerdeki tahsilatlarda da müdür veya bakanlık yetkilileri tarafından benzer veya aynı uygulamaların yapıla geldiği, belirtilmiştir.

Ancak, ilgililerin Taslak Rapor hakkında sunulan görüşleri çeşitli değerlendirmeler içermekle birlikte, yasaya aykırı olarak gerçekleştirilen uygulamalara herhangi bir yasal dayanak oluşturmamaktadır.

4. DİĞER HUSUSLAR:

4.1. İdari Para Cezası Bildirim Forumlarının Üzerinde Eksik Bırakılan Bilgiler:

Çalışma Dairesi Müfettişleri denetimlerinde Yabancıların Çalışma İzinleri Yasası veya Yabancıların Çalışma İzinleri Tüzüğü'ne aykırı hususlarda, ilgili şahıs veya ilgili kuruma idari para cezası bildirim formunu kullanarak ceza keserler. Forum incelendiğinde, üzerinde işverenin adı soyadı, şirket ise kayıtlı ismi, adres, tarih, tescil no, coğrafi indeks no, tel no, teslim alanın adı soyadı, imzası statüsü, teslim tarihi, müfettişin adı soyadı, imzası, daire tel no gibi ayrıntılı bilgilerin yer aldığı görülmektedir.

Yapılan denetimde tüm Bölge Amirlikleri'nde kesilen idari para cezası bildirim forumlarının büyük bir çoğunluğunda, üzerindeki bu bilgilerin tam olarak doldurulmadığı eksik bırakıldığı tespit edilmiştir. Oysa bu bilgilerin tam olması, ihtiyaç duyulduğunda mükellefe ulaşma açısından çok önemlidir. Özellikle formun üzerindeki bilgilerden biri olan teslim alanın adı soyadı, imzası statüsü, teslim tarihi bilgilerinin tam olarak doldurulmasının mutlaklığı, cezanın yasal dayanağının açıklandığı "... Bu cezayı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde Çalışma Dairesi Bölge Amirliği'ne ödemediğiniz takdirde cezanız bir kat artırılabilecek..." ifadesinin bir anlamda tebligatın zamanını teyit etmesi açısından çok önemlidir. Bu nedenle Müfettişlerin, idari para cezası bildirim forumlarını keserken bu bilgilerin doldurulmasına azami önem göstermeleri gerekmektedir.

4.2. Çalışma İzni Belgesinin İbrazi Sonucunda İptal Edilen İdari Para Cezası Bildirim Forumları:

Çalışma izninin olmaması nedeniyle kesilen bazı idari para cezası bildirim forumlarının, ceza kesilen kişinin cezanın kesildiği dönemde çalışma izninin olması ve çalışma izni belgesinin Çalışma Dairesi'ne ibrazı sonucunda iptal edildiği saptanmıştır. Fakat ilgili şahsa ait çalışma izninin olduğu ilgili Müfettişin formun üzerine "... çalışma izni görüldüğünden cezası düşürülmüş veya iptal edilmiştir..." şeklinde not düşülerek belirtilmiş somut belge ortaya konmamıştır. Denetimde saptanan bu şekil iptallerde, talebimiz üzerine konu çalışma izinleri tarafımıza ibraz edilmiş ve yapılan işlemin doğruluğu teyit edilmiştir. Bu aşamaların yapılması denetimde zaman alan bir unsur oluşturduğundan çalışma izinlerinin Daire'ye ibrazında fotokopisinin alınması ve iptal işlemi gören ilgili idari para cezası bildirim forumunun arkasına konulması bilgiye anında ulaşma açısından önem arz etmektedir.

4.3. Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nde Makbuz Kayıt Sistemi:

Denetimde Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nde makbuz kayıt defterinin tutulmadığı, sadece bilgisayarda makbuzların verilen bölge amirliklerine ilişkin bilgi kaydının yapıldığı görülmüştür. Ancak makbuz teslimlerinde herhangi bir belge tanzim edilmediği saptanmıştır.

Önemli evrak niteliğinde olan makbuzların kayıtlarının bilgisayar ortamında tutulması bir sakınca arz etmemekle birlikte, kıymetli evrakların belge karşılığı ilgililere teslim edilmesi ve teslim işlemlerinin de (kime ne zaman verildiğinin) kayıt altına alınması gerekmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER :

Gerçekleştirilen denetim sonucunda; 63/2006 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Yasası'nın 24. maddesine aykırı uygulamalar nedeniyle toplamda **91,507.00 TL (71,637.00 TL + 10,337.00 TL + 9,533.00 TL)** tutarında eksik tahsilatın gerçekleştiği saptanmıştır.

Raporun bulgular bölümünde ayrıntılı olarak izah edildiği üzere;

- Yasa hilafına, yazılı talimatlarına atfen eksik tahsil edilen toplam **54,800.00 TL** ile Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nün kendi inisiyatifıyla eksik tahsil edilen **16,837.00 TL** olmak üzere toplam **71,637.00 TL'den** Çalışma Dairesi Müdürü **Sn. Yusuf Önderol'un şahsen sorumlu** tutulması,

- Yasa hilafına yazılı talimatlarına atfen eksik tahsil edilen **toplam 9,533.00 TL**'den Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Özel Kalem Müdürü Sn. Aytaç Çaluda'nın şahsen sorumlu tutulması,
- Herhangi bir talimat almadan yasaya aykırı olarak eksik tahsil edilen **toplam 10,337.00 TL** tutarındaki idari para cezasının;
 - 3,837.00 TL kısmından Lefkoşa Bölge Amiri Sn. Bülent Mullahasan'ın,
 - 3,900.00 TL kısmından Gazimağusa Bölge Amiri Sn. Hasan Daniş'in,
 - 2,600.00 TL kısmından Güzelyurt Bölge Amiri Sn. Ekrem Nizamoğlu' nun şahsen sorumlu tutulmaları,

gerekmektedir.

Bu bağlamda, yukarıda açıklandığı üzere eksik tahsil edilen toplam 91,507.00 TL'nin öncelikle ilgili şahıs/kurumlardan tahsil edilmesi yönüne gidilmesi, edilememesi durumunda ise değiştirilmiş şekliyle 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nın 22. Maddesi gereği, sorumluluk tutarının ilgililere Sayıştay'ca bildiriminden itibaren 3 ay içerisinde, 71,637.00 TL kısmını Çalışma Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Önderol'un, 9,533.00 TL kısmını Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Özel Kalem Müdürü Sn. Aytaç Çaluda'nın, 3,837.00 TL kısmını Lefkoşa Bölge Amiri Sn. Bülent Mullahasan'ın, 3,900.00 TL kısmını Gazimağusa Bölge Amiri Sn. Hasan Daniş'in, 2,600.00 TL kısmını Güzelyurt Bölge Amiri Sn. Ekrem Nizamoğlu' nun Çalışma Dairesi Müdürlüğü veznesine yatırması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Ayrıca,

- İdari para cezası bildirim formlarını kesen Müfettişlerin, forumların içeriğindeki bilgilerin doldurulmasına azami özen göstermelerinin gerektiği,
- Çalışma izinlerinin ibraz edilmesiyle iptal işlemi gören ilgili idari para cezası bildirim forumunun arkasına çalışma izinlerinin fotokopisinin konulmasının denetimde kolaylık sağlayabileceği,
- İlgili tahsildarların ve/veya bu tür işlemlere dahil olan diğer görevlilerin işlem yaparken yasal gerekler ne ise onu yapmaları, amirlerinden yasaya aykırı uygulama talimatı almaları durumunda, 7/1979 Sayılı Kamu Görevlileri Yasası'nın 10. maddesi gereği aykırılığı amirlerine yazılı olarak bildirmeleri,

- Önemli evrak niteliğinde olan makbuzlara ilişkin detaylı bilgileri içeren kayıtların tutulması ve evrakların belge karşılığı teslim edilmesi,

gerektiği düşünülmektedir.

Bilgilerinize saygı ile arz olunur.

Dr. Feray Türker Yüksekbaş
Kıdemli Denetçi

Elif Pekri
Denetçi